

ЦРЖЕВХ. № 1/12.01.2015

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема „**ОПТИМИЗИРАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ЛИЧНА ЗАЩИТА НА СТУДЕНТИ, ПОДГОТВЯНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ В МВР И ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ**“ за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“ в професионално направление 7.6. „Спорт“, научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка /вкл. Методика на лечебната физкултура /

Автор на дисертационния труд: Мирослава Юриева Коляндова

Научен ръководител: проф. Симеон Йорданов, ДН

Рецензент : доц. Пенка Михайлова Пеева, доктор

Проблемът за оптимизиране и усъвършенстване на учебно – тренировъчния процес по Лична защита досега не е бил обект на задълбочено проучване, както в нашата, така и в чуждата литература. Липсват научни данни за факторите и критериите , от които зависи неговата ефективност , а също и за начините и прийоми за оптимизацията му. Няма консенсус по отношение на избора и приложението на единен подход към изучаване на различните видове технически действия. Освен това съществуват някои противоречия и пропуски в учебната програма по дисциплината „Лична защита“, по която се обучават студентите в специалността „Трениор по БПФПС в МВР и БА”

В този смисъл, разработеният проблем от Мирослава Коляндова, която освен докторант е и действащ преподавател по гореспомената учебна дисциплина, е изключително актуален и значим за теорията и методиката на преподаване по същата учебна дисциплина, тъй като научно обоснованите изводи, до които ще доведе научното изследване, биха допринесли в голяма степен за актуализация на досега съществуващата програма и респективно до повишаване качеството и ефективността на учебно – тренировъчния процес по Лична защита.

Дисертационният труд е адекватно структуриран и обхваща 178 стандартни страници, разпределени в пет основни раздела: увод, четири глави, библиографска справка - общо 120 информационни източника, от които 3 интернет сайта и 5 приложения. Онагледяването е представено коректно и атрактивно и се състои от 21 таблици и 43 фигури.

Изложението е направено на добър научен език. Положителна оценка заслужава списъка на използваните абrevиатури и на Терминологичен речник, което значително облекчава прочита на научния труд.

Прави впечатление добрия баланс между теоретичния анализ на научно – методичната литература и анализа на емпиричните данни от авторското изследване.

Уводът убедително и с лекота разкрива актуалността на проблема и необходимостта от задълбоченото му и детайлно проучване.

Литературният обзор е обширен и многопластов. Той разкрива основните научно – теоретични аспекти на разглеждания проблем, като се позовава на редица наши и руски автори. Направен е ретроспективен анализ на възникването и развитието на бойните изкуства, подкрепен от интересни и важни исторически факти.

Кратко, в хронологичен план, се проследява и появата на специалността „треньор по БПФПС в МВР и БА” в НСА. В детайли е разкрита същността, съдържанието, задачите и закономерностите на обучението по лична защита, като акцент е поставен и върху научно – теоретичните основи на БПТ в рамките на тази учебна дисциплина.

Внимание заслужава и раздела, в който се аргументира необходимостта от изясняване и конкретизиране на критериите, които биха довели до оптимизиране процеса на обучение по Лична защита.

В тази глава е направена детайлна характеристика на професионалната дейност на служителите от институциите за сигурност и отбрана и е подчертано мястото на Личната защита в бойно – приложната им подготовка, като необходима предпоставка за изпълнение на професионалните им задължения.

Интерес представлява и разглеждането на добрите практики в областта на обучението по БПТ в САЩ, Германия и Великобритания, които биха могли да бъдат полезни за актуализиране и модернизиране на този процес и в България. Тук буди недоумение липсата на цитати от западни автори!

В заключение бих искала да подчертая, че при анализа на информационните източници, авторката демонстрира задълбочено познаване на изследваната материя, професионална ерудиция и стремеж да обхване многостранно и компетентно изследваната проблематика.

Въз основа на изчерпателния литературен преглед и собствени теоретични обобщения, тя е формулирала работната хипотеза, целта и задачите на своя труд, които са ясно и конкретно дефинирани.

Приложената комплексна методика включва общи и специфични научно – изследователски методи, които са адекватно подбрани, добре описани и отговарят на критериите за надеждност, обективност и валидност, което гарантира достоверността на получените резултати и направените

изводи. Прави впечатление, че на места се поясняват термини, които са общоизвестни и широко използвани, което в случая не е удачно.

Контингентът на изследване - общо 193 студенти, обучавани в НСА „В.Левски” по различни програми – бакалавърска, магистърска и в СДК, е представен в табличен вид, което дава възможност за по-лесното възприемане на информацията.

За установяване ефективността на авторската експериментална програма за обучение по Лична защита на студентите, подготвяни за реализация в МВР и ВС /подробно описана в трета глава/ е проведен педагогически експеримент, с достатъчна продължителност за получаване на обективни резултати.

Получените резултати от изследването са представени коректно, прецизно и атрактивно илюстрирани с 21 таблици, 43 фигури и 5 приложения.

Съществен интерес с научно - теоретична и приложна стойност представлява Трета глава – АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ.

Трябва да подчертая, че анализът, интерпретацията и обобщенията на резултатите от научното изследване са направени на много добро професионално ниво в няколко направления, съответстващи на поставените задачи. Този раздел има определена научна и приложна стойност.

Подробно са анализирани резултатите от констатиращия експеримент, разкриващ състоянието на физическото развитие, физическата годност и бойно- приложните умения на изследваните лица. Тук са направени важни обобщения и ценни за практиката препоръки, които аргументират авторката да разработи и експерименталната учебна програма по Лична защита.

Важно място в тази глава заема характеристиката на авторската експериментална програма за обучение по Лична защита, която от теоретико – методическа гледна точка е издържана както в структурно, така и в съдържателно отношение. Много ценен за практиката е анализът на резултатите от педагогическия експеримент, който недвусмислено доказва, че експерименталната учебна програма е ефективна, има определена практическа стойност и отговаря на нарастналите изисквания по отношение качеството и ефективността на учебния процес.

Анализът на данните от анкетното проучване, проведено със студентите, дава конкретна възможност за прецизиране и оптимизиране на процеса на обучение по Лична защита, както в бакалавърска, така и в магистърска степен.

Установеното незадоволителното ниво на техническите умения по лична защита на изследваните лица недвусмислено доказва необходимостта от актуализиране на учебната програма по тази учебна дисциплина и прецизиране на факторите, които влияят върху учебно – тренировъчния процес.

Интересна и с приложна стойност е и разработената авторска технология за контрол и оценка на подготовеността по Лична защита на изследваните студенти.

Бих искала да подчертая, че анализът на емпиричните данни е представен многостранно, компетентно и професионално. В края на всеки раздел авторката прави междинни заключения, които в синтезиран вид представят обобщените резултати от проучването в съответния раздел.

Получените резултати от проведеното изследване, техният анализ и обобщение са обективна предпоставка за формулиране на важни за теорията и методиката на обучението по Лична защита общи изводи и препоръки.

В разработката не липсват и някои пропуски, което не намалява общото добро впечатление и научната стойност на рецензирания труд.

Научни приноси на дисертационния труд :

1. Направен е многоаспектен критичен анализ на разглеждания проблем на базата на голям брой български и руски научно – методични и документални източници.

2. Събран е голям масив от обективна информация, относно състоянието на физическото развитие, физическа годност и техническите умения по лична защита на бакалаври, обучавани в специалността „Треньор по БПФПС в МВР и БА”, магистри от специалност „Спорт и сигурност „и студенти от СДК от двата пола.

3. Разкрити са основните пропуски в процеса на обучение по Лична защита, в съответните степени на обучение и са посочени конкретни, научно обосновани пътища за тяхното отстраняване.

4. Разработени са нормативи за оценка на физическата годност на студенти от магистърска програма „Спорт и сигурност”.

5. Разработена и апробирана в практиката е експериментална учебна програма за обучение на студентите по учебната дисциплина „ Лична защита „.

6. Експериментално е обоснована и доказана ефективността и въздействието на експерименталната програма за обучение по Лична защита върху показателите за физическо развитие, физическа годност и спортно – технически умения на изследваните студенти и служители в структурата на МВР и БА.

7. Разработена е авторска технология за контрол и оценка нивото на спортно – техническата подготовка по Личната защита на студентите, обучавани по едноименната учебна дисциплина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че представеният дисертационен труд на тема: **„ОПТИМИЗИРАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ЛИЧНА ЗАЩИТА НА СТУДЕНТИ, ПОДГОТВЯНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ В МВР И ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ”** има необходимите качества на научен труд и отговаря на всички общоприети правила и изисквания. Той представя авторката като изграден научен работник, притежаващ редица професионални компетенции, знания и умения в областта на бойно – приложните спортове, учебно-тренировъчния процес по Лична защита и научните изследвания

Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури да дадат своя положителен вот на Мирослава Коляндова за присъждане на образователната и научна степен **„ДОКТОР”**.

РЕЦЕНЗЕНТ:

/Доц.Пека Михайлова Пеева , доктор /

10.01.2015 г, София